

Vergaderjaar 1983–1984

18 414

Wijzigingen van de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet invoering m.d.g.o. in verband met de inrichting van het onderwijs aan de scholen voor m.d.g.o. alsmede met het treffen van een overgangsregeling omtrent de eenjarige afdeling couture aan de scholen voor m.h.n.o.

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Het onderhavige ontwerp van wet bevat wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1967, 387) (WVO) en de Wet invoering m.d.g.o. (Stb. 1982, 579), welke verband houden met de voorgenomen inrichting van het onderwijs aan de scholen voor middelbaar dienstverlenings- en gezondheidszorgonderwijs (m.d.g.o.-scholen). Deze scholen zullen de scholen voor middelbaar huishoud- en nijverheidsonderwijs (m.h.n.o.) en voor middelbaar sociaal-pedagogisch onderwijs (m.s.p.o.) vervangen. Thans is een algemene maatregel van bestuur voor deze schoolsoorten in voorbereiding welke onder meer de inrichting van het onderwijs regelt. Het streven is erop gericht deze algemene maatregel van bestuur op 1 augustus 1984 in werking te laten treden, na wijziging van genoemde wetten. Wat de WVO betreft, gaat het om een aanpassing van de aanhef van het tweede lid van artikel 23, welke ertoe strekt de voorschriften van dat artikellid ook te laten gelden voor de onderwijskundige inrichting van het m.d.g.o. (zie punt 2).

De Wet invoering m.d.g.o. wordt in de eerste plaats aangevuld opdat ten aanzien van het schoolwerkplan en het activiteitenplan van de m.d.g.o.-scholen voorschriften kunnen worden gegeven in de bovengenoemde algemene maatregel van bestuur (zie punt 3). In de tweede plaats wordt deze wet zodanig aangevuld dat bekostiging van de éénjarige afdelingen couture na 31 juli 1984 nog twee jaren kan worden voortgezet ten behoeve van de leerlingen die deze opleiding willen volgen aansluitend aan de opleiding kostuumnaaien (zie punt 4).

2. De bovengenoemde wijziging van de aanhef van het tweede lid van artikel 23 WVO, vervat in artikel I, is te beschouwen als een technische wijziging die bij de Wet invoering m.d.g.o. achterwege is gebleven. Aanvankelijk was het de bedoeling de inrichting van het onderwijs aan de m.d.g.o.-scholen onder de werking van artikel 24, derde lid, WVO te brengen (leerplangoedkeuring). Tijdens de parlementaire behandeling van de Wet invoering m.d.g.o. (kamerstukken Tweede Kamer 1981–1982, 16 719, nr. 14, blz. 2) werd echter toegezegd de onderwijskundige inrichting van de *nieuwe scholen vanaf de aanvang van het onderwijs te regelen in een algemene maatregel van bestuur*; de laatstgenoemde wet werd echter niet met dit streven in overeenstemming gebracht zodat thans alsnog dit punt in de WVO dient te worden geregeld.

3a. De in artikel II, onderdeel B van het onderhavige ontwerp van wet vervatte aanvulling van artikel 17 van de Wet invoering m.d.g.o. met een nieuw eerste lid, geeft een wettelijke basis aan de te geven voorschriften met betrekking tot het schoolwerkplan en het activiteitenplan voor de m.d.g.o.-scholen. Deze voorschriften zullen worden gegeven in de onder punt 1 reeds genoemde algemene maatregel van bestuur voor het m.d.g.o. In de Wet invoering m.d.g.o. was, in afwachting van een meer omvattende regeling in de WVO, slechts een verplichting tot het maken van een schoolwerkplan opgenomen. In zijn hierbij gevoegde advies van 16 februari 1984, nr. O.R.IV/437 S-II over het onderhavige ontwerp van wet, wijst de Onderwijsraad erop, dat ten aanzien van het voortgezet onderwijs niet is vastgesteld wat de functie van een schoolwerkplan precies is. Indien aan een algemene maatregel van bestuur wordt gedelegeerd «voorschriften» omtrent het schoolwerkplan zelf te geven, bestaat volgens de Onderwijsraad het gevaar, dat niet de wet, maar een algemene maatregel van bestuur de uitgangspunten van een schoolwerkplan zal bevatten en zal bepalen, welke functie zo'n plan heeft. De Onderwijsraad meent daarom, dat de Wet invoering m.d.g.o. zelf moet aangeven welke de functie van een schoolwerkplan voor het m.d.g.o. is.

Naar aanleiding van dit advies moge het volgende worden opgemerkt. Het streven is er nog steeds op gericht in de WVO een algemene wettelijke regeling met betrekking tot het schoolwerkplan op te nemen. Het daarvoor noodzakelijke overleg met het onderwijsveld, waarvoor reeds voorbereidingen zijn getroffen, zal naar verwachting zeker meer tijd vergen dan aanvankelijk was voorzien. De regeling zoals nu voorgesteld voor het m.d.g.o. heeft derhalve in zekere zin een interim-karakter en zal te zijner tijd kunnen worden vervangen door de te ontwerpen algemene regeling.

De regelingen met betrekking tot het schoolwerkplan en het activiteitenplan worden in het ontwerp-besluit m.d.g.o. opgenomen. Het schoolwerkplan geeft een overzicht en verantwoording van de inhoud en organisatie van het onderwijs in de aan de school verbonden afdeling of afdelingen. Het plan heeft derhalve een centrale betekenis voor het onderwijs aan de school. Het vervult een tweeledige functie. In de eerste plaats stimuleert het de individuele school tot een systematische benutting op (eigen) doelen en werkwijzen en is het de «wegwijzer» voor alle bij de school betrokkenen. In de tweede plaats is het voor de overheid een belangrijk instrument voor de beoordeling van de deugdelijkheid van het onderwijs aan de school, waarbij wordt getoetst aan de wettelijke voorschriften inzake het schoolwerkplan en de inrichting van het onderwijs.

De voorschriften omtrent het schoolwerkplan en het activiteitenplan, opgenomen in het genoemde ontwerp-besluit, zijn geen voorschriften omtrent de inhoud van het onderwijs als zodanig. Aan de scholen voor m.d.g.o. wordt slechts voorgeschreven een document vast te stellen en daarin een overzicht en een verantwoording van de inhoud en organisatie van het onderwijs aan de school te geven. Daarbij wordt voorgeschreven welke onderwerpen aan de orde moeten komen. Een van de onderwerpen die aan de orde komt betreft de eindtermen. Voor de eindtermen zelf worden geen voorschriften gegeven.

3b. Voorts wordt de bestaande tekst van artikel 17 (thans tweede lid) van de Wet invoering m.d.g.o. aangevuld. Tot dusverre werd door genoemd artikel in de WVO (artikel 24) slechts de verplichting tot het vaststellen van een schoolwerkplan opgenomen welk plan mede het leerplan omvat. In de nieuwe tekst is ook sprake van het activiteitenplan. Dit laatste plan is een uitwerking van het schoolwerkplan, waarin de leeractiviteiten van de leerlingen binnen en buiten de school, alsmede de onderwijs- en begeleidingstaken van de leraren voor een bepaald schooljaar worden opgenomen. In het activiteitenplan is het lesrooster begrepen. Voor het activiteitenplan wordt niet voorgeschreven welke onderwerpen aan de orde moeten komen. Aanduiding van de onderwerpen kan hier achterwege blijven omdat het plan een uitwerking is van de onderwerpen die voor het schoolwerkplan zijn voorgeschreven.

4. De Wet invoering m.d.g.o. bepaalt dat scholen voor m.h.n.o. voor wat betreft het eerste leerjaar, met ingang van 1 augustus 1984 niet meer voor bekostiging in aanmerking komen. Dit impliceert dat op genoemde datum onder meer de éénjarige afdeling couture niet meer zal kunnen worden bekostigd. Materieel is deze afdeling echter de vervolgafdeling van de tweejarige afdeling kostuumnaaien. Het merendeel van de leerlingen kostuumnaaien aan de 26 scholen voor m.h.n.o. met zowel een afdeling kostuumnaaien als een afdeling couture, kiest voor het vervolgen van de studie aan de afdeling couture ten einde te kunnen voldoen aan de eisen van handelskennis, omschreven in bijlage I, onder c van het Basisbesluit vestigingseisen, kredietwaardigheid en handelskennis (Stb. 1958, 418).

De voorgestelde wetswijziging vervat in artikel II, onderdeel A, beoogt leerlingen die in het schooljaar 1983-1984 dan wel in het schooljaar 1984-1985 de opleiding kostuumnaaien hebben beëindigd, in staat te stellen in het schooljaar 1984-1985 respectievelijk 1985-1986, hun studie aan de afdeling couture voort te zetten en af te sluiten.

De staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
N. J. Ginjaar-Maas